

O93, f. 25va; V630, f. 58va; N442, f. 56ra; I83, f. 122ra; VD38, f. 115va; SG670, p. 242a; P9629, f. 32v; Bcan4, f. 93r; E97, f. 64vb; P102; BII13, f. 102rb; S105, f. 89v
 5 CUIUS^a ^b SUPRA EPISCOPIS^c GALLIARUM
 DIRECTA^d.

Bcan4 : VIII

P102; BII13: VIII De episcopis vocatis ad synodum pro afflictione et contritione episcoporum per galliam constitutorum
 10 [H. 8] *Felix^e f episcopus universis episcopis per Galliae^g provincias constitutis^h in domino salutem.*
Bonorum operum et spiritalium studiorum deum <SG670, p. 242b> auctorem esse non dubium estⁱ,

2. Brief Felix' I.,5 ^a CUIUS] EPISTOLA CUIUS *I83; Bcan4* | ^b Überschrift] EPISTOLA FELICIS PAPAE *SG670*; Secunda epistola felicis papae *P102; BII13; Überschrift fehlt S105* | ^c EPISCOPIS fehlt *I83; Bcan4* **6** ^d DIRECTA] directa CAPL. XXV *E97 10* ^e elix *S105* | ^f Felix episcopus *korr. aus Felix O93 11* ^g gallias *korr. aus galliae Bcan4* | ^h constitutis *korr. aus constitis BII13 13* ⁱ est fehlt *BII13*

2. Brief Felix' I.,12–14 Bonorum...actiones] Leon. M. ep. 61. c. 1. (1, 983). Cf. Ann. 1.

Coll. Ans. ded. 1. III,21 (12-47 Bonorum ... saecula); **2. III,22 (54-79** Si ... rogetur); **3. III,112 (54-79** Si ... rogetur); **4. III,152 (74-104** Nam ... sacrilegus); **5. III,23 (110-112** Quod ... mittat); **6. III,128 (115-129** Nec ... exsistant); **7. III,66 (133-149** Quod ... sequatur); **8. III, 176 (153-157** Si ... negari); **9. X,138 (206-210** Quapropter ... prohiberi)

Burchard 1. I,174 (54-79 Si ... rogetur); **2. I,51 (110-112** Quod ... mittat)
Sentenzen 1. c. 73 (54-79 Si ... rogetur); **2. c. 89 (122-137** si ... voluerint);
3. c. 55 (137-157 Infamis ... negari)

Anselm v. Lucca 1. III,56 (122-137 si ... voluerint); **2. III,7 (137-157** Infamis ... negari)

Bonizo 1. III,50 (110-112 Quod ... mittat)

Coll. trip. 1. A I,24,4 (54-90 Si ... reddatur); **2. A I,24,5 (90-96** et ... respondeat); **3. A I,24,6 (122-137** Quod ... voluerint); **4. A I,24,7 (127-163** Infamis ... iudices)

Ivo, Decr. 1. V,292 (54-79 Si ... rogetur); **2. V,248 (74-129** si ... exsistant); **3. V,161 (110-112** Quod ... mittat); **4. VI,331 (127-163** Infamis ... iudices); **5. VI,418 (133-137** si ... voluerint)

Ivo, Pan. 1. IV,19 (54-79 Si ... rogetur); **2. IV,44 (54-89** Si ... redintegrantur); **3. IV,78 (54-97** Si ... respondeat); **4. IV,48 (89-97** Praesul ... respondeat); **5. IV,57 (122-129** Si ... exsistant); **6. IV,54 (141-145** Absente ... potest)

Polycarpus 1. II,16,1 (110-112 Quod ... mittat); **2. V,5,6 (122-137** si ... voluerint); **3. V,1,24 (137-157** Infamis ... negari)

Gratian 1. C. III q. 2 c. 8 (54-97 Si ... respondeat); **2. C. III q. 10 c. 3 (122-137** si ... voluerint); **3. C. IV q. 6 c. 3 (122-137** si ... voluerint); **4. C. III q. 9 c. 11 (141-143** Absente ... firmitatem); **5. C. III q. 9 c. 18 (143-145** absens ... admittatur)

qui^j eorum^k incitat^l mentes et adiuvat actiones. Unde
laetari^m me fecerunt scriptaⁿ vestra ex bono studio et
ex integritate^o fidei^p devotionis^q vestrae, sed ex
afflictione et contritione^r vestra magna ex parte
tristari^s. 15

Tristis^t enim tristes legi litteras vestras et scripta^u
mesta^v ^w merore^x ^y debito percucurri^z, quia sicut nos
ecclesiarum^a pax sacerdotumque eius concordia et
tranquillitas plebis audire^b facit <BII13, f. 102va>
gaudium^c caeleste, ita nos afflit et deicit fraterna
afflictio. Vos tamen nolite multum tristari, quia, sicut
ipsa per^d se <I83, f. 122rb> veritas ait: Si de hoc
mundo fuissetis, mundus, quod suum erat, diligeret,
sed quiae de hoc mundo non estis, sed ego elegi vos
de mundo^f, <E97, f. 65ra> propterea odit vos
mundus, id est mundi amatores. Quicquid tamen
<VD38, f. 115vb> hi loquantur aut adversum vos
agant^h, vos semper integrumⁱ servate fidem, et puram
habetote conscientiam, ut integer spiritus^j et anima^k
<SG670, p. 243a> servetur in die^l domini. Nos^m vero
ad supplementumⁿ vestrum fratres et coepiscopos^o 20
25
30

14 ^j qui eorum incitat mentes et adiuvat actiones fehlt SG670;
S105 | ^k eorum] eorum et Bcan4 | ^l incitate VD38 **15** ^m laetari
korr. aus laetare O93 | ⁿ scripta vestra] scripturę vestrę SG670;
S105 **16** ^o integritate korr. aus ingritate VD38 | ^p fidei] fidei et
SG670; S105 | ^q devotionisque VD38; P102; BII13; devotionisque
korr. aus devotionis Bcan4 **17** ^r contrictione Bcan4 **18** ^s
tristavere korr. aus tristare V630 **19** ^t Tristis korr. aus Tristes
S105 | ^u scriptura S105 **20** ^v am Rande Tristia luctuosa VD38 | ^w
mesta fehlt P9629; vestra SG670; S105 | ^x interlinear vel vestra
P9629; am Rande Tristitia VD38 | ^y merrore korr. aus errore
BII13 | ^z percucurri korr. aus percurri I83; percurri P102; BII13
21 ^a ecclesiam V630; I83 **22** ^b haurire SG670; gaudere E97 **23** ^c
gaudium caeleste] gaudio cœlesti E97 **25** ^d per se fehlt SG670;
S105 **27** ^e quia korr. aus qua I83 **28** ^f mudo BII13 **30** ^g
loquuntur V630; loquuntur korr. aus loquntur P9629; loquuntur
korr. aus loquatur BII13 **31** ^h agunt korr. aus agant V630 | ⁱ
integral korr. aus ingeram O93 **32** ^j spiritus korr. aus spiritu
S105 | ^k anima] anima vestra VD38; P102; BII13; anima vestra
korr. aus anima Bcan4 **33** ^l diem E97 | ^m am Rande drei Punkte
N442 **34** ⁿ am Rande augmentum VD38 | ^o coepiscopos korr. aus
quoepiscopis SG670; quoepiscopos VD38; P102; BII13; S105

14–16 Unde... vestrae] eiusd. ep. 60. (1, 982). Cf. s. c. 1, Sixt. II. pp. 1.
19–24 Tristis... afflictio] Petri Ravenn. ep. ad Eutych. (H. no. 39.)
25–29 Si... mundus] Ioann. XV. 19. **32–33** ut... domini] I Thess. V.23.

35 nostros vocavimus^p amplius <V630, f. 58vb> quam septuaginta, cum quibus haec, quae subter habentur inserta, regulariter tractando^q decrevimus^r. Vestris^s enim epistolis <N442, f. 56rb> in omnium audientia^t perfectis^u, quae^v multas, ut nostis, querimonias^w et 40 oppressiones in se continebant^x vestras^y, ^z sancta^a synodus dixit:

P9629: De acusationibus episcoporum quid sit observandum

S105: Quid sit observandum in accusatione episcopi

45 Haec sunt, quae deinceps^b propter^c malorum hominum insidias, qui in ecclesiam^d et in ecclesiasticos indifferenter saeviunte^f viros conservari^g firmissime volumus in saecula^h:

O93: De non damnandis episcopis

V630: Qualiter accusatus episcopus ad concilium vocetur

50 *I83: De episcopis*

Bcan4 : VIII

P102; BII13: VIII De episcopo accusato ab accusatoribus recipiendis

55 [H. 9] Si quis episcopus abⁱ illis accusatoribus, qui recipiendi sunt, fuerit^j accusatus, postquam^k ipse ab^l eis <I83, f. 122va> caritative^m conventusⁿ fuerit, ut

35 ^p vocavimus *korr.* *aus* vocabimus *O93*; vocabimus *V630*; *P9629* **37** ^q trando *VD38* | ^r *am Rande* Statuimus *VD38* | ^s *Vestirs korr.* *aus* *Vestri N442* **38** ^t *audientia korr.* *aus* *audientium V630* **39** ^u *perfectis quae korr.* *aus* *perfectis N442* | ^v *quae fehlt S105* | ^w *am Rande* Luctus et querelas acclamations *VD38* **40** ^x continebant *N442*; *VD38*; *Bcan4*; *SG670*; *E97*; *P102*; *BII13*; *S105* | ^y *vestras korr.* *aus* *vestra V630*; *vestra korr.* *aus* *vestras BII13* | ^z *vestras*] *vestras si quae de accusationibus episcoporum V630*; *vestras de accusationibus episcoporum E97* | ^a *Sancto korr.* *aus* *Sancto SG670*; *Sancto S105* **44** ^b *deinceps propter*] *deinceps in korr.* *aus* *deinceps SG670* | ^c *prōp P9629*; *propter fehlt I83*; *VD38*; *Bcan4*; *P102*; *BII13*; *S105* **45** ^d *ecclesiam korr.* *aus* *ecclesia SG670*; *eclesia S105* **46** ^e *am Rande* Furiant *VD38* | ^f *seviunt korr.* *aus* *serviunt E97* | ^g *conservari korr.* *aus* *conservare P9629* **47** ^h *ecclesia SG670*; *S105* **54** ⁱ *ab korr.* *aus* *a BII13* **55** ^j *fuerit accusatus korr.* *aus* *fuerit V630* | ^k *postquam ipse ab eis caritative conventus fuerit fehlt V630* | ^l *ab eis]* *habetis P102* **56** ^m *am Rande* cum caritate *VD38* | ⁿ *am Rande* commonitus *VD38*

44–157 Haec...negari] c. 4. Angilr. **54–58** Si...noluerit] sec. c. 17. conc. V. Aurel. aut Ben. III. 153, add. III. 22. Cf. Alex. 8, Steph. 6, Fel. II. pp. 3.

2. Brief Felix' I, 55–56 ipse...caritative] caritative ipse ab eis 74T₁

ipsam^o causam^p emendare debeat, et eam^q corrigere
 noluerit^r, non olim, sed tunc ad summos primates
 causa eius canonice deferatur^t, qui in^u congruo^v loco
 infra ipsam provinciam tempore congruo, <BII13, f. 60
 102vb> id est autumnali^w <VD38, f. 116ra> vel^x
 aestivo, concilium^y regulariter convocare^z debebunt ita^a,
 ut <SG670, p. 243b> ab omnibus^b eiusdem provinciae
 episcopis inibi audiatur. Quo^c d <Bcan4, f. 93v> et
 ipse regulariter convocatus^e, si eum aut infirmitas aut
 alia gravis^f necessitas non detinuerit, adesse debebit^g,
 quia ultra provinciae terminos <S105, f. 90r>
 accusandi ante licentia^h non est, quam audientia
 rogetur.

I83; Bcan4: Ne expoliatus iudicetur

70

Bcan4: X

P102; BII13: X De episcopo rebus sue ecclesiae expoliato aut a
 propria sede electo

[H. 10] Namⁱ si suis^j fuerit aut ecclesiae sibi
 commissae^k rebus^l exspoliatus^m aut, quod absit, quod
 alienum ab omnibusⁿ esse debet fidelibus, a sede

57 ° ipsa SG670; Bcan4; S105 | p causam fehlt SG670; S105 | q
 ea SG670 58 r noluerit korr. aus voluerit N442 59 s am Rande
 denuntietur VD38 | t deferatur korr. aus differatur SG670;
 defferatur korr. aus defferatis S105 | u in fehlt SG670; S105 | v
 congruo loco infra ipsam provinciam tempore congruo korr. aus
 congruo P102 61 w autumnali korr. aus autumnale O93 | x vel
 fehlt V630; E97 62 y concilium korr. aus consilium SG670;
 consilium S105 | z convocari P102 | a ita korr. aus it BII13 63 b
 homnibus P102 64 c am Rande ad quem VD38 | d Quod P9629;
 Quoniam SG670 65 e convocatur P9629 66 f gravis korr. aus
 gravi SG670 | g debet I83; SG670; S105; debebit korr. aus
 debebi Bcan4 68 h licentie P9629; licentiam I83; Bcan4 74 i am
 Rande Nota V630 | j suis korr. aus vis V630; I83; suis korr. aus
 sus P9629 75 k am Rande commendite VD38 | l rebus fehlt
 V630 | m expoliatus korr. aus expoliatur P9629 76 n homnibus
 P102

58–59 sed...deferatur] Ben. III. 156. 89. [c. 19. conc. Carth. D.]. Cf.
 Steph. 10. 59–64 qui...audiatur] sec. Ben. III. 153. [cf. c. 5. conc.
 Niceni.] 64–66 Quo...debebit] sec. c. 21. text. et tit. conc. IV. Carth.
 67–68 quia...est] sec. c. 10. C. Th. IX. 1. aut Ben. II. 381. Cf. Steph. 10.
 Iul. 17. 74–97 Nam...respondeat] sec. Ben. III. 116. [syn. III. Symm.]
 Cf. Iul. 19, Fel. II. pp. 12. v.

57 emendare...debeat] emendet DB₁; ID₁ 59 causa...canonice]
 canonice causa eius 74T₁ 61 autumnali] aut vernali ID₁ | vel] aut CT₁;
 ID₁ 64 inibi] mihi DB₁ 66 debebit] debet DB₁; ID₁ 74 fuerit] fuerit
 episcopus ID₂; IP₂ 74–75 sibi...rebus] rebus sibi commisse CT₁; ID₂; IP₂

propria electus aut in detentione aliqua a suis ovibus
 fuerit sequestratus^o, tunc^p canonice, antequam in
 pristino^q restituatur^r cum omni privilegio suo^s honore
 80 et^t sua omnia, quae^u insidiis inimicorum suorum ei
 ablata fuerant^v, legibus redintegrentur, nec^w ^x convocari
 nec iudicari^y poterit^z, <I83, f. 122vb> nisi ipse pro
 sua necessitate^a, minime tamen iudicandus, advenire
 sponte elegerit. Nullatenus^b ergo ac quoquam
 85 respondere rogetur^d, antequam integerrime^e omnia,
 quae per^f suggestiones^g <E97, f. 65rb> inimicorum
 suorum amiserat^h, potestati eius ab <VD38, f. 116rb>
 honorabili <P9629, f. 33r> <SG670, p. 244a> concilio
 legali ordine redintegrentur. Praesul vero cum omni
 90 honore statuiⁱ pristino reddatur et^j ipse dispositis
 ordinatisque libere ac secure diu^k ^l suis tunc
 regulariter^m infra quattuor velⁿ quinque aut septem^o
 menses, iuxta quod possilitas ei fuerit, et non^p ante^q
 convocatus^r ad tempus concilios in <BII13, f. 103ra>
 95 legitimo <O93, f. 25vb> et canonico^t veniat ad
 causam, et si ita iuste^u videtur, accusantium
 propositionibus^v respondeat. Nam hoc summopere^w

78 ^o am Rande Separatus VD38 | ^p am Rande R V630 **79** ^q pristino restituatur] pristinum restituatur statum VD38; P102; BII13 | ^r restituatur] restituatur statu korrig. aus restituatur Bcan4 | ^s suo] suo et VD38; P102; BII13 **80** ^t ei korrig. aus et SG670 | ^u am Rande Nota V630 **81** ^v fuerunt V630 | ^w am Rande z V630 | ^x nec convocari fehlt VD38 **82** ^y iudicari korrig. aus iudicare SG670 | ^z poterit] korrig. aus poterit poterit VD38 **83** ^a necessitate korrig. aus necessita I83 **84** ^b am Rande T O93; am Rande z V630 | ^c am Rande ab aliquo VD38 **85** ^d cogatur E97; erogetur S105 | ^e integerrime korrig. aus interrime BII13 **86** ^f per suggestiones] super gestiones P9629 | ^g suggestionem SG670; suggestio S105 **87** ^h am Rande perdiderat VD38 **90** ⁱ am Rande ordini VD38 | ^j am Rande z V630 **91** ^k rebus korrig. aus de SG670; de S105 | ^l diu suis] diutius Bcan4 **92** ^m reguliter BII13 ⁿ aut korrig. aus at Bcan4 | ^o semtem P9629; sex I83 **93** ^p non korrig. aus no VD38 | ^q ante korrig. aus ate VD38 **94** ^r convocatus korrig. aus convocatur V630; convocatur P9629; vocatus Bcan4 | ^s concilii I83; Bcan4 **95** ^t canonica P9629 **96** ^u iustum E97 **97** ^v am Rande obiectionibus VD38 | ^w summopere korrig. aus summope BII13

78 antequam] ante CT₁; ID₂; IP₂ **79** pristino] pristino statu ID₂; IP₂ suo...honore] sui honoris CT₁; ID₂; IP₂ **81** fuerant] fuerunt CT₁; ID₂; fuerint IP₂ **85** respondere] fehlt ID₂ | rogetur] cogatur CT₁; ID₂; IP₂ **88** concilio] consilio CT₁ **92** vel] aut ID₂ | septem] sex IP₃ **96** videtur] videtur et CT₂ **97-121** Nam...dictaverit] Item ID₂

praevidendum ^x est, ne antequam haec ^y omnia fiant, coactus ^z respondeat, <V630, f. 59ra> quia contentio ^a semper vitanda est. Adimi ^b namque episcopo episcopatum ^c , <N442, f. 56va> antequam ^d causae ^e eius exitus ^f appareat, nullig christiano videri iure ^h potest, quia talis praesumptio sacrilegium est et auctor ⁱ talium sacrilegus.	100
<i>P9629: si egrotus episcopus acusetur</i>	105
<i>I83: De accusatoribus</i>	
<i>Bcan4 : XI</i>	
<i>P102; BII13: XI Ut egrotans^j episcopus aut aliqua gravi necessitate detentus legatum pro se ad synodum mittat</i>	
[H. 11] <i>Quod^k si aegrotans^l fuerit episcopus aut aliqua eum gravis necessitasⁿ detinuerit, pro se legatum ad synodum^o mittat.</i>	110
<i>Bcan4 : XII</i>	
<i>P102; BII13: XII De accusato et vocato ad synodum</i>	
[H. 12] <i>Nec^p <I83, f. 123ra> a communione^q suspendatur, <SG670, p. 244b> cui crimen intenditur, nisi ad causam suam dicendam^r electorum iudicums^s die statuta litteris evocatus minime occurrit^t, <VD38, f. 116va> hoc est, nisi alia praeoccupaverit necessitas, infra spatum praedictorum mensium et eo amplius,</i>	115
	120

98 ^x providendum V630; E97; praecavendum SG670; S105 | ^y haec omnia] omnia hęc E97 **99** ^z am Rande invitus VD38 | ^a contemptio Bcan4 **100** ^b am Rande Nota V630; am Rande auferri tolli subtrai VD38 **101** ^c episcopatum korr. aus epamtum SG670; epamtum S105 | ^d antequa SG670; S105 | ^e causei Bcan4 **102** ^f am Rande finis VD38 | ^g nulli korr. aus nullo O93 | ^h interlinear vel ve SG670 **103** ⁱ auctor korr. aus autor Bcan4 **108** ^j egrotus P102 **110** ^k am Rande z V630 | ^l am Rande infirmus VD38 | ^m aegrotans korr. aus egrotrans SG670 **111** ⁿ nenessitas SG670 **112** ^o synodum korr. aus sydum S105 **115** ^p am Rande z V630 | ^q communione korr. aus communiones BII13 **117** ^r dicendam] dicendam et korr. aus dicendam SG670; dicenda E97 | ^s iudicium I83; SG670; Bcan4; S105; iudicium korr. aus iudicium BII13 **118** ^t concurrerit P102

99–100 quia...est] Ben. III. 71. [ep. Anast. II. ad Anast. imp. c. 4 tit. H. no. 84.] Cf. Fab. 14. **100–102** Adimi...potest] c. 54. conc. Afric. [D.] aut Ben. III. 87. **110–112** Quod...mittat] c. 21. conc. IV. Carth. **115–121** Nec...dictaverit] c. 19. conc. Carth. [D.]

110 aegrotans] egrotus BS₁ **112** mittat] mittat suscepturus salva fidei veritate quidquid synodus statuerit DB₂; BS₁; ID₃; IP₁; PG₁

prout^u causa dictaverit.

Quod^v si ex utraque parte ad causam dicendam^w
venerint^x, quia unus absque altero audiri non debet,
quaerendum est in iudicio, cuius^y sint^z conversationis
125 et fidei atque suspicionis^a accusatores, aut qua^b
intentione hoc faciant, quia ad hoc admitti^c non
debent nisi bonae conversationis^d et rectae fidei viri,
hi^e videlicet, qui omni suspicione careant^f, et^g bonae^h
vitae clareant neque infamesⁱ exsistant^j.

130

Bcan4 : XIII

P102; BII13: XIII De personis accusatorum culpabilibus^k et de
persona absente et quod affinis testis non admittatur
[H. 13] <BII13, f. 103rb> Quod^l si accusatorum
personae in^m iudicio episcoporumⁿ culpabiles
135 apparuerint^o, ad arguendum non admittantur^p, nisi^q
proprias causas assereret^s, non tamen criminales vel
ecclesiasticas^t, voluerint^u. Infamis^v enim persona

121 ^u am Rande sicut VD38 **122** ^v am Rande z V630 | ^w
dicendum Bcan4 **123** ^x venerint kor. aus venerit P102 **124** ^y
am Rande R BII13 | ^z sunt V630; P9629; VD38 **125** ^a
suspicionis VD38; P102; BII13 | ^b qua kor. aus quia V630
126 ^c am Rande assumi suscipi VD38 **127** ^d conversationis kor.
aus conversationi SG670 **128** ^e hi fehlt P102 | ^f careant, et bonae
vitae clareant kor. aus careant P9629 | ^g et bonae vitae clareant
fehlt V630 | ^h bonae vitae] in bona vita kor. aus bone vitę
SG670 **129** ⁱ am Rande aliqua macula turpes aut deformes
VD38 | ^j existunt kor. aus existunt P102 **131** ^k culpabilibus
kor. aus culpabilibus BII13 **133** ^l am Rande z V630 **134** ^m in
fehlt SG670; S105 | ⁿ episcoporum P9629 **135** ^o apparuerunt
V630 | ^p admittantur kor. aus admittentur P9629 | ^q nisi] nisi si
Bcan4 **136** ^r am Rande affirmare VD38 | ^s assere S105 **137** ^t
ecclesiasticos I83; S105; ecclesiasticas kor. aus ecclesiasticos
SG670 | ^u voluerint kor. aus voluerit Bcan4 | ^v am Rande z V630

124–125 quaerendum...accusatores] c. 96. conc. IV. Carth. aut Ben. III.
110, add. III. 11. Cf. Calist. 17. **126–129** quia...exsistant] sec. Cap.
eccles. a. 789. c. 35. aut Ben. I. 74. III. 111. 1.401 tit. Cf. Calist. 17, Pont.
9, Fab. 13, 25, Steph. 12, Sixt. III. pp., Zeph. 5, Iul. 18, Fel. II. pp. 12. XII.
[c. 13. Angilr.] **133–137** Quod...voluerint] c. 19. i. f. conc. Carth. [D.]
cf. Ben. 1.395. III. 90,119. **137–139** Infamis...cognitor] l. Rom. Visig.
Paul. rec. sent. 1.2. s. 3. interpr.

122 ex...parte] accusatus episcopus et accusatores eius 74T₂; AL₁; PG₂
dicendam] dicendam invitati 74T₂; AL₁; PG₂ **123** venerint] veniunt AL₁
126–127 admitti...debent] non debent admitti 74T₂; AL₁; CT₃; PG₂
129 vitae] vite fama 74T₂; AL₁; PG₂ **134** iudicio...episcoporum]
episcoporum iudicio DG₃ **135** arguendum] arguendum de cetero DG₂
137 enim] fehlt 74T₃; AL₂; PG₃

<SG670, p. 245a> nec procurator^w potest esse nec^x
cognitor^y ^z.

I83: De absente

140

Absente^a vero adversario^b non audiatur^c accusator nec
sententia absente parte alia a iudice dicta^d ullam^e
obtinebit firmitatem, <I83, f. 123rb> neque^f absens
per alium accusare^g <E97, f. 65va> aut accusari
potest, nec affinis^h testis admittatur.

145

Neminemⁱ ergo exhiberi^j de provincia^k ad provinciam
vel ad^l comitatum oportet, nisi^m <VD38, f. 116vb> ad
relationemⁿ iudicis, ad quem fuerit appellatum, id est,
ut^o auctorp semper reiq^r forum^s sequatur.

Bcan4 : XIII

150

P102; BII13: XIII Quod non sit vox neganda appellationis ei
qui sibi sentit iudicem adversum
[H. 14] Si^t quis autem iudicem adversum^u v sibi
senserit,

BII13: de iudice adverso

155

vocem appellationis exhibeat, quam nulli oportet
negari.

138 ^w am Rande Procurator qui alterius causam procurat VD38 | ^x
ne VD38 **139** ^y am Rande Cognitor est qui alterius causam
cognoscens agit sicut propriam VD38 | ^z cognitor korr. aus
cognitorum V630 **141** ^a am Rande z V630 | ^b adversario non
audiatur accusator; nec sententia absente fehlt VD38; P102;
BII13 | ^c audiatur korr. aus auditur Bcan4 **142** ^d dicta] dicta
sententia VD38; P102; BII13 | ^e nullam VD38; P102; BII13;
ullam korr. aus ullum S105 **143** ^f am Rande z V630 **144** ^g
accusare aut fehlt SG670; S105 **145** ^h am Rande propinquus
VD38 **146** ⁱ am Rande z V630 | ^j am Rande deduci VD38 | ^k
provintia korr. aus provitia VD38 **147** ^l ad korr. aus a Bcan4 | ^m
nisi korr. aus ni BII13 **148** ⁿ relationem korr. aus revelationem
V630; revelationem P9629 **149** ^o ut fehlt SG670; S105 | ^p actor
E97 | ^q am Rande r SG670 | ^r rei] ei in korr. aus ei SG670; ei
S105 | ^s am Rande forum dicebatur ubi publica iudicia
exercebantur VD38 **153** ^t am Rande z V630 | ^u am Rande
contrarium VD38 | ^v adversum korr. aus ad verbum V630

141–143 nec...firmitatem] epit. Aegid. ad Paul. rec. sent. V. 5. s. 5. aut
Ben. III. 204. **143–145** neque...potest] I. Rom. Visig. Paul. rec. sent. V.
5. s. 9. aut Ben. III. 354. add. III. 102. Cf. Steph. 8.
146–148 Neminem...appellatum] nov. Marcian. tit. I. **153–157** Si...
negari] interpr. tit. 34. nov. Valentin. aut Ben. III. 240. add. III. 25. Cf.
Angilr. 31, Fab. 27, Sixt. III pp.

141 vero] fehlt DG₄ **143–144** neque...accusari] Absens per alium
accusare aut accusari non DG₄ **146–149** Neminem...sequatur] fehlt
74T₃; AL₂; PG₃

P102; BII13: XV De peregrinis iudiciis prohibendis
 160 [H. 15] Peregrina^w x vero iudicia generali sanctione^y z
 prohibemus, quia indignum est, ut^a ab^b externis
 <S105, f. 90v> iudicetur, qui comprovinciales et a se
 electos debet habere iudices.
 Haec, fratres, ad vestram et^c omnium coepiscoporum^d
 165 opem^e et defensionem in synodo unanimiter^f g sunt
 decreta, ut, si forte aliquis^h stultorum vos accusare,
 quiⁱ diabolicae deceptionis^j errore <Bcan4, f. 94r>
 decepti <N442, f. 56vb> sunt, voluerint^k, dum^l ista
 legerint <SG670, p. 245b> vel audierint, resipiscant^m
 170 <BII13, f. 103va> et ad unitatis concordiam
 revertanturⁿ, et quod prius erat in ultionem^o p, transibit
 in gloriam^q. Nam procul dubio multi sunt, qui
 secundum apostoli^r vocem prurientes^s <V630, f. 59rb>
 auribus^t a veritate auditum avertunt^u v, ad fabulas
 175 autem convertuntur^w et ad nocumenta <I83, f. 123va>
 bonorum transeunt^x. Ait idem apostolus de infidelium
 ignorantia: <VD38, f. 117ra> Si cognovissent,
 numquam deum^y gloriae crucifixissent^z. Similiter, si^a
 deum perfecte cognovissent et^b amassent, numquam
 180 servos eius perturbassent nec verbis^c aut factis

160 w am Rande z V630 | x Peregrina korrig. aus Pergrina VD38 | y am Rande Institutione VD38 | z sanctione SG670; S105 **161** a ut ab korrig. aus ut Bcan4 | b ab fehlt I83 **164** c et] et ad VD38 | d quoepiscoporum VD38 **165** e am Rande auxilium VD38 | f am Rande huno animo VD38 | g unanimiter korrig. aus unanimiter BII13 **166** h aliqui P9629 **167** i quia I83; S105; qui] qui ab korrig. aus quia SG670 | j deceptions VD38 **168** k voluerit VD38; P102; BII13 | l qui VD38; P102; BII13 **169** m am Rande Mente recipient convertantur VD38 **171** n revertantur korrig. aus revertatur P102 | o am Rande vindictam VD38 | p ultione SG670; Bcan4; S105 **172** q gloria SG670 **173** r apostolicam I83; SG670; Bcan4; S105 | s pruriente VD38; prurientes] prurientes korrig. aus prurientis aurientis SG670; prurientis Bcan4 **174** t auribus fehlt Bcan4 | u am Rande amovent repellunt VD38 | v advertunt Bcan4 **175** w convertentur Bcan4 **176** x transeunt korrig. aus transeant V630 **178** y dominum I83; VD38; SG670; Bcan4; E97; P102; BII13; S105 | z crucifixissent korrig. aus crucifixissent E97 | a si] si bene V630; P9629; E97 **179** b aut SG670; S105 **180** c verbis korrig. aus vebis VD38

160–163 Peregrina...iudices] Ben. III. 309. aut c. 16. Anglir. (c. 10. C. Th. IX. 10.) Cf. Anacl. 15, Vig. 4, Fab. 26, Euseb. 17, Iul. 12, Sixt. III. **166–176** ut...transeunt] sec.c. 13. conc. II. Hisp. **176–178** Ait... crucifixissent] c. 13. cit. Cf. Alex. 18.

persecuti essent.

Quod vero idem apostolus dicit^d: Si enim, cum inimici essemus, reconciliati sumus deo per mortem filii eius, cur insequimur fratres, cur^e perturbamus statum^f ecclesiae dei^h i et^j eos, qui ei servire^l debent, affligimus^m? Martyres enim passi sunt, non tamen animae eorum occisaⁿ o sunt in corporis passione, ore veritatis testante: Nolite timere^p eos, qui occidunt^q corpus, animam autem non possunt occidere, ubi agnisci oportet^r <SG670, p. 246a> animae martyrum corpore peremptos^t suppliciis extingui non possunt^u, nec animae praedicatorum et^v doctorum persequi debuissent aut perturbari^w et a^x dei famulatu^y avertere^z a, quia cum corporibus non deficiunt^b c.

I83: Ut super memorias martyrum misse fiunt
Tales autem^d perturbatores ecclesiae non solum
praedicta^e agunt mala^f, sed et <E97, f. 65vb>
memorias <I83, f. 123vb> martyrum exsecrantur^h.

V630: Ut supra memorias martyrum misse celebrentur
P9629; S105: Super memorias martyrum missas celebrandas

185

190

195

200

Bcan4 : XVI

182 d ait SG670; **S105** **184** e quur VD38; cum *Bcan4* **185** f am Rande ordinem dispositionem VD38 | g statum korr. aus statim P9629 | h dei fehlt SG670; **S105** | i dei et korr. aus dei *Bcan4* | j et fehlt I83 | k et eos] eosque SG670; **S105** | l serviri I83 **186** m affligimus korr. aus affligimur SG670 **187** n exoccise P102 | o occise sunt korr. aus occiserunt SG670 **188** p timere eos korr. aus timere P9629 **189** q accident P102 **190** r oportet] oportet quod V630; VD38; E97; P102; BII13; oportet quia korr. aus oportet qui SG670; oportet quod korr. aus oportet *Bcan4*; oportet quia **S105** **191** s am Rande occiso VD38 | t peremptum SG670 **192** u possunt korr. aus possent *Bcan4* | v et doctorum fehlt E97 **193** w turbari I83; perturbare E97; perturbari korr. aus turbari P102 | x a korr. aus ad SG670; ad **S105** | y am Rande servitio VD38 **194** z am Rande repelli VD38 | a averti VD38; P102; BII13; averti korr. aus avertere SG670; *Bcan4* | b deficient I83; SG670; *Bcan4*; **S105** | c deficient Tales autem perturbatores ecclesiae non solum praedicta agunt mala, sed et memorias martyrum exsecrantur] deficient Tales autem perturbatores ecclesiae non solum praedicta agunt mala, sed et memorias martyrum exsecrantur (execrantur korr. aus exerceantur SG670) korr. aus deficient SG670 **196** d aut **S105** **197** e prodicta VD38 f male **S105** **198** g am Rande abominantur VD38 | h execrantur korr. aus exerceantur SG670; exencantur **S105**

182–192 Quod...possunt] sec. 13. cit. **197–198** sed...exsecrantur] c. 20. conc. Gangr. (D.)

*P102; BII13: Rubrik XVI Synodaliter constitutumⁱ ut super
memorias martyrum missæ celebrentur^j*

[H. 16] *Quapropter^k in praefata^l <VD38, f. 117rb>
205 constituimus <BII13, f. 103vb> synodo vobisque et
omnibus^m ecclesiis tenendum et agendum mandamus,*

*SG670: hoc primum Felicem papam statuisse
210 utⁿ super memorias^o martyrum missae celebrentur^p q,
ne^r memoriae eorum a talibus extingui aut veneratio^s
possit prohiberi.*

*Vos vero, fratres, nolite multum turbari^t, nolite vexari,
215 sed confortamini in domino et in potentia claritatis^u
eius. Habetote interim^v ista ad suffragium^w vestrum^x
apostolica auctoritate^y decreta^z, et scitote^a nos semper
habere^b paratos etiam, si necesse fuerit, usque ad
mortem, ad quaecumque^c d vobis necessaria fuerint,
domino opem^e ferente^f g <P9629, f. 33v> perficienda^h.
Illi tamen deo auctore peribunt, et vos stabitis, si
tamen laborⁱ vester^j non fuerit inanis^k, sed plenus fide^l
220 <SG670, p. 246b> et caritate. Vae, inquit propheta,
qui^l potum dat amico suo mittens fel^m suum. Et
iterum sapientissimusⁿ Salomon ait: Qui loquitur
iniqua, non potest latere, nec praeteriet^o illum*

202 ⁱ constitutum *BII13* **203** ^j celebraentur *korrig. aus* celebrantur *BII13* **204** ^k am Rande drei Punkte N442 | ^l praefata *korrig. aus* praefacta *P102* **206** ^m omnibus *korrig. aus* omnis *P102* **208** ⁿ am Rande Nota *SG670* | ^o interlinear vel sepulcra *SG670* | ^p am Rande agantur cum celebriate cantentur *VD38* | ^q celebrentur ne *korrig. aus* celebrentur *V630; P9629* **209** ^r ne fehlt *P102; BII13* | ^s am Rande honor *VD38* **211** ^t turbari *VD38* **212** ^u virtutis *I83; SG670; Bcan4; P102; BII13; S105; virtutis korrig. aus* virtutis *VD38* **213** ^v am Rande donec maiora percipiatis *VD38* | ^w am Rande auxilium *VD38* | ^x nostrum *I83* **214** ^y auctoritate *korrig. aus* auctoritate *BII13* | ^z decreta *korrig. aus* deceta *P9629* | ^a sitote *S105* **215** ^b haberi *E97* **216** ^c quemcumque *O93; P9629; I83* | ^d quecumque vobis *korrig. aus* quecumque *Bcan4* **217** ^e am Rande auxilium *VD38* | ^f am Rande dante *VD38* | ^g ferentem *P102* | ^h perfidcienda *VD38* **219** ⁱ labor vester *korrig. aus* labor *SG670; Bcan4* | ^j vester fehlt *I83; S105* | ^k inanis] inanis se *VD38* **221** ^l qui *korrig. aus* quo *SG670* | ^m fel *korrig. aus* fal *SG670* **222** ⁿ sapientissimus *korrig. aus* sapientiuimus *P9629*; sapientissimus *korrig. aus* sapientissimos *VD38* **223** ^o am Rande pertransibit *VD38*

204–210 Quapropter...prohiberi] sec. vit. Fel. c. 2. in libr. pontif.
212–213 sed...eius] Ephes. VI. 10. **218–220** Illi...caritate] I Cor. XV. 58. **220–237** Vae...te] sec. Conc. Later. 649. secr. II. (Mansi 10, 910. 911.) **220–281** Vae...fratres] leguntur in c. 16.17. decr. Fel. II. pp.

- corripiens^p iudicium. <O93, f. 26ra> In cogitationibus
ergo impii interrogatio <N442, f. 57ra> erit. 225
- Sermonum autem illius auditio^q ad^r deum perveniet^s ad
correptionem <I83, f. 124ra> iniquitatum^t illius,
quoniam auris^u zeli^v <VD38, f. 117va> audit^w omnia
et tumultus^x murmurationum^y non abscondetur^z. Haec
enim, si amplecti^a voluissent proprio et sano sensu, ad 230
reprobum sensum minime laberentur^b, sed per dei
timorem sermonum^d suorum praecaventes custodiam,
<V630, f. 59va> piam sanctorum^e patrum
definitionem^f sine quadam nocumenti^h praesumptione
utique conservassent, quod dicit sacrum eloquium: 235
- Consilium bonum conservabitⁱ te et mens^j bona
custodiet^k te.
- Non enim de <BII13, f. 104ra> fontibus salutiferis
spiritualiter ad acquisitionem aeternae vitae procedunt^l
<S105, f. 91r> tales accusationes^m et detractiones, 240
atque ideo competenterⁿ nos^o beatus^p Paulus^q apostolus
praemuniens^r ait: Non debere plus sapere quam
oportet sapere^s, sed sapere ad sobrietatem, in
definitione^t & <SG670, p. 247 (246)a> pietatis

224 ^p am Rande increpans VD38 **226** ^q auditio] a iudicio I83;
auditio fehlt VD38 | ^r ad korr. aus a O93 | ^s perveniet korr. aus
veniet O93; perveniet] perveniet et P102; perveniet et korr. aus
perniet et BII13 **227** ^t iniquitatum korr. aus iniquitatem P9629
228 ^u auris korr. aus auri V630; auris] auris ultionis P102 | ^v am
Rande vindictę ulcionis VD38; interlinear ultionis Bcan4; am
Rande ultionis BII13 | ^w audivit VD38 **229** ^x am Rande sonitus
VD38 | ^y murmurationum korr. aus murmuratione P9629 | ^z
absconditur V630 **230** ^a am Rande comprehendere VD38 **231** ^b
am Rande caderent VD38 | ^c laberentur korr. aus laborentur
V630; laborentur Bcan4 **232** ^d sermonum korr. aus sermonem
V630; sermonum korr. aus sermonum Bcan4 **233** ^e suorum N442
234 ^f definitione S105 | ^g definitionem sine] definitionem sinem
korr. aus definitionsinem P9629 | ^h nocumenti praesumptione
utique conservassent] novassent I83; nova assererent (am Rande
docerent) VD38; novitate servassent SG670; S105; nova
assererent korr. aus novassere Bcan4; nova assererent P102;
BII13 **236** ⁱ conservabit te] conservabite P9629 | ^j mens korr. aus
ms BII13 **237** ^k custodiat Bcan4 **239** ^l praecedunt Bcan4 **240** ^m
accusationis I83 **241** ⁿ am Rande congruenter apte VD38 | ^o nos
fehlt V630; P9629 | ^p beatus fehlt S105 | ^q paulus apostolus korr.
aus paulus E97 **242** ^r muniens SG670; S105 **243** ^s sapere sed
sapere korr. aus sapere SG670 **244** ^t am Rande constitutione
VD38 | ^u diffinitione SG670; S105; difinitione P102

245 perdurantes^v. Qui enim hanc^w praetereunt^x y, non
tantum^z laesi sunt decidentes a corroboratione^a sua,
sed insipientiae^b suaे dereliquerunt^c domibus^d
memoriam, ut^e in his, in quibus peccaverunt, minime
latere <E97, f. 66ra> potuissent. <VD38, f. 117vb>
250 Gloria enim et contumelia^f in loquela et in lingua
hominis casus^g illius est. <I83, f. 124rb> Ideoqueⁱ
conveniens^j est hanc^k quidem ostensionem
reprehensionum^l illorum nostris actibus inserim^m, neⁿ
ulterius^o iam talia patiamini^p q seminantibus^r eis^s
255 zizania^t et scandala, sed laetari in officiis et
dogmatibus^u v vestris mereamini. Igitur erubescant^w
talia et^x huiusmodi <Bcan4, f. 94v> blasphemia^y
subtrahere^z festinent, si noluerint a sacerdotali nostro
collegio^a segregari^b et a totius christiani populi^c
260 societate divelli^d e. Licet namque de his plura et
pernecessaria^f, quae in decretis^g sedis apostolicae et
ab^h apostolisⁱ eorumque successoribus nostris videlicet^j
praedecessoribus statuta inveniuntur, dicere et
conscriptere^k potuissemus, tamen melius nobis^l visum

245 ^v perdurate E97 | ^w haec I83; SG670; Bcan4; S105 | ^x am Rande Nedegunt pertransiunt VD38 | ^y praeteriunt O93 246 ^z tamen BII13 | ^a am Rande a firmitate VD38 247 ^b insipientię S105 | ^c derelinquerunt SG670; S105 | ^d hominibus korr. aus domibus SG670; omnibus E97 248 ^e ut fehlt I83 250 ^f am Rande ignominia VD38 251 ^g am Rande ruina VD38 | ^h causus P9629 | ⁱ Ideo I83 252 ^j am Rande congruum VD38 | ^k hanc korr. aus hac BII13 253 ^l reprehensionem V630 | ^m am Rande inscribi VD38 | ⁿ ne korr. aus me BII13 254 ^o am Rande amplius VD38 ^p am Rande sustineatis VD38 | ^q patiamini a korr. aus patiamini SG670 | ^r seminantibus eis korr. aus seminantibus Bcan4 | ^s eis fehlt I83; SG670; S105 255 ^t zizania P9629 256 ^u am Rande doctrinis VD38 | ^v dogmactibus P9629 | ^w erubescant] erubescant ac V630; E97 257 ^x et] et ab VD38; P102; BII13; et ab korr. aus et Bcan4 | ^y blasphemias N442; I83; SG670; Bcan4; blasphema E97; blaspemias S105 258 ^z subtrahere] subtrahere se VD38; P102; BII13 259 ^a am Rande consortio VD38 | ^b am Rande separari VD38 | ^c populi sociitate divelli korr. aus populi SG670 260 ^d am Rande Abscidi VD38 | ^e divelli korr. aus develli O93 261 ^f am Rande valde necessaria VD38 | ^g directis N442 262 ^h ab fehlt SG670; S105 | ⁱ apostolis korr. aus apostolus P9629 | ^j videlicet korr. aus videlicet et SG670; videlicet] videlicet et S105 264 ^k scribere VD38; P102; BII13 | ^l nobis korr. aus vobis SG670; vobis S105

est, ut epistolam ^m ⁿ oratione ^o claudamus ^p . <SG670, p.	265
247 (246)b>	
Dominus omnipotens et huius ^q unigenitus filius ^r et salvator noster Christus ^s Iesus hoc ^t vobis tribuat incitamentum ^u , <BII13, f. 104rb> ut omnibus fratribus et coepiscopis <VD38, f. 118ra> nostris quibuscumque tribulationibus ^v laborantibus ^w totis succurratis viribus et cum eis compatientes crucem eiusdem domini salvatoris portetis, <I83, f. 124va> ut veri ipsius discipuli coram omnibus appareatis, <N442, f. 57rb> ut et vos et, qui vobiscum sunt, hic ^x et in futuro meliora possideatis, quae oculus non vidit nec auris ^z audivit ^a , nec in cor ^b hominis ascendit ^c , quae praeparavit deus diligentibus se per dominum nostrum ^d Iesum ^e , per quem et ^f cum quo omnipotenti deo ^g gloria ^h in saecula saeculorum. Amen. Valere vos opto, carissimi fratres.	270
Data Vi Idus Aug. Claudio et Paterno vv. ^j cc. cons ^k .	
O93, f. 26ra; V630, f. 59va; N442, f. 57rb; I83, f. 124va; VD38, f. 118ra; SG670, p. 247b; P9629, f. 33v; Bcan4, f. 94v; E97, f. 66ra; P102; BII13, f. 104rb; S105, f. 91r	275
	280
	285

265 ^m am Rande R BII13 | ⁿ epistolam oratione] haec epistolari moderatione I83; SG670; S105 | ^o oratione] moderatione et laude korr. aus moderatione Bcan4; oratione et laude VD38; P102; orationem et laude BII13 | ^p finiamus VD38; P102; BII13 **267** ^q huius fehlt N442; unus I83; Bcan4; S105; eius korr. aus unus SG670 | ^r filius et korr. aus filius I83 **268** ^s Christus Iesus] iesus christus I83; SG670; S105 | ^t hoc korr. aus ho Bcan4 **269** ^u incitamentum korr. aus incitamentum SG670; incitamentum S105 **271** ^v tribulationibus] tribulationibus vos P102 | ^w laborantibus Bcan4 **275** ^x hic et korr. aus hic BII13 **276** ^y vidit nec auris audivit korr. aus vidit Bcan4 | ^z aures VD38 **277** ^a audiunt S105 | ^b choro P9629 | ^c ascendunt korr. aus ascendit SG670 **278** ^d nostrum iesum korr. aus nostrum P9629 **279** ^e Iesum] iesum christum V630; SG670; Bcan4; E97; S105 | ^f et cum korr. aus et SG670 | ^g deo gloria korr. aus deo SG670 **280** ^h gloria in] in gloria S105 **282** ⁱ VI VD38; P102; BII13; VI korr. aus V Bcan4 | ^j vv. cc.] v. c. SG670 | ^k ss. E97